

Um tveir mánaðir verður fyrsta fría valið í Portugal

Borgarastríð og innrás hóttir fólkaræði í Portugal

Vandin tyktist að fara að gera seg galdandi við valið til portugíska tjóðartingið í apríl. Í hesum sambandi er ætlanin að hernaðarstjórnin skal frá, og að politisk stjórn verður sett í staðin. Men aðrir nokk so hugtyngjandim möguleikar koma að taka seg upp, um Moderati Framburðs-

og nakrir landspartar norðanfyri — har fólkið onki skil hefur fyri politikki og helst vil atkvæða fyri teimum mest afturhaldsinnnaðu flokkunum.

Sosialistarnir taka ekki undir við hugsan kommunistana um at útseta valið. Teir halda, at nóg mikið er pilkað við undanfarnu einaræðisharrarnar Salazar og Caetano. Um so ekki fyri annað fyri demokratiska prinsippið eigur valið at fara fram til ásettu tíðina. So mugu politikkararnir taka við valúrlitinum í tolni.

Morð

Ottin í teirri sosialistisku leguni er stóru. Tað er hugsanin manna millum, at tveir teir seinastu mánaðirnar undan valinum koma at avgera framtíð Portugal: Fyrst um komandi mánað byrjar almenna valstríðið, og ein nýggj sivil stjórn skal taka við — um alt gongur væl — seinast í apríl. Tað er í hesum tíðarbili at tær ódemokratisku krefturnar hava lættast við at gera um seg. Ein væl tilrættaløgd mótmælisganga — eitt morð ella sabotagutægar t. d. — kunnu skjótt geva teimum viðgongdu høvi til at nýta hesi tiltøk sum umbering fyri partvis at steðga valinum og partvis at fáa vápnaðan samanbrest partana millum. Mario Soares uttanríkisráðharri, ið er sosialistur, ávaraði í seinastu viku móti borgarastríði og uttanlanda hernaðrupplegging í Portugal.

Herfyri gjørdur maoistur, vinstrasinnar mótmælistmenn og lógleysir hermenn seg inn á

Spinola: Høgrakrefturnar hava góðan møguleika at venda aftur

hugaði Centrumsflokkurin fellur saman undir ódemokratisku vektini, t. d.:

1) ein kollvelting, har víggongdir vinstrasinnar bókur við kommunistiskum stuðli reka menningina á cubanska ella sovjetiska leið. Lyklapersónarnir í hesum sambandi eru: Vasco Gonzales forsætisráðharri, Costa Martins arbeiðsmálaráðharri og kommunistiski floksleiðarin Alvari Cunhal.

2) ein høgarsinnaður uppreistur, fylgdur av borgarastríði og uttanlanda upplegging fyri at fáa eitt fasistiskt einaræði endurstovnað.

Ivingarsamir

Serliga eru tað kommunistarnir, sum við íva siggja fram til fyrsta fría valið til grundlógargevandi tjóðartingið. Veljarakanningar sýna, at kommunistaflokkurin fær 10% av samlaðu atkvøðunum og kemur hesin stótt ikki at hava sama vald fólkaræðisliga sæð eftir valið, sum hann hevur í lotuni. Hetta hevur fingið Alvaro Cunhal, ið sýnir seg at vera fanatiskur stalinistur, til at halda, at valið eigur at vera útsett — til fólkið er meiri »politiskt búgvið«. Við øðrum orðum: Til veljararnir eru sannførdir um, at kommunistiska leiðin er hin hollasta.

Kan hetta ikki lata seg gera, vilja kommunistarnir hava valið útsett í »serliga tilfaturskomnum« landspartum — sum til dæmis oyggjaflokkurin Madeira

Alvaro Cunhal vil hava valið útsett til fólkið er politiskt búgvi

eina kongress, sum høgraflokkurin helt í býnum Porto. Hetta er eitt talandi dømi um tey ótryggu politisku víðurskiptini. Mario Soares uttanríkisráðharri sigur, at um fyriliststjórnin ikki fer frá í friði, og heryvirmennirnir venda aftur til herstöðir sínar, kemur Portugal framvegis at vera eitt ófrælst land.

Mario Soares uttanríkisráðharri ávaraði í móti borgarastríði og uttanlanda upplegging

»Jacobinarar«

Til teirra, sum krevja eina styrkta kollveltingarlaga roynd, eru heryvirmenn, Gonzales forstisráðharri, Martins arbeiðsmálaráðharri og allir sjei limirnir í samstarvsnevndini hjá vápnamegin.

Tað er vert at leggja til merkis, at hesir sjei verða róptir »Jacobinarar« eftir tí mest víðgongda bólkunum í fronsku kollveltingini. Ongin teirra hevur hægru starv innan herin enn oberst. Triggir teirra eru kapteynar og ein er løjtnantur. Hetta sigur okkum nakað um á hvørjum samfelagsborgarligum stigi kollveltingin liggur — í Portugal geva undirheryvirmenn generalunum boð.

Tað er við hesar sjei at Alvaro Cunhal plagar at fara í holt við — sjálvt um tað ikki altíð er so stuttligt, men hetta kann koma at gagna honum seinni.

Ein annar, sum er vinarligur móti kommunismuni, er Otelu Saraiva de Carvalho, brigadugeneralur, ið hoyrir til Lissabon regionina. Hann er somuleiðis leiðari fyri hini nógvu umtalaðu Kontenital kommandoini, sum í eini neyðstöðu ræður yvir besta partinum av portugísiska herinum.

Ætlanir

Eitt álop frá hesi kommunistisku samansvørgjningi á portugíska fólkaræðið er langt frá óhugsandi, um so er at valið fer borgarliga fram.

Men ein høgri uppreistur, fylgdur av borgarastríði og innlandi upplegging, er líka so væl væntandi.

Spania tilreiðar

Søgur ganga um at spanska herleiðan í Madrid er í ferð við at fyrireika innrás í Portugal.

Spaniolar rokna við eftir fáum tímum at kunna flyta fleiri stríðsvagnar og jarnbreytavagnar við hermonnum inn til høvuðsbýir Portugals, nevniliga Lissabon, Coimbra og Porto.

Framhald á síðu 7

stubbar uttaneftir

Nýggja vinkonu

Fyrrverandi Beatles-leikarin, Ringo Starr, kom nú um dagarnar til London í fylgi við

nýggjari vinkonu. Hon er 24 ára gomul og eitur Nancy Andrews. Ringo sigur, at hann nú er skildur frá konu sínari. Tey giftust fyri 10 árum síðani og fingi try børn.

Vitjanin endað

Pakistanski forsætisráðharri, Ali Bhutto, endaði uttanlandaferð sína fyrr enn ætlað, og fór heimaftur longu leygdagin, av tí at ein landslutastjórn í útnyrðingspartinum av landinum læt liv av einari bumbusprenging.

Hann var staddur inni á einum universiteti, har ein bumba brast. Í minsta lagi 18 studentar fingi skaða av sprengingini.

Útseta valið

Tað ætlaða valið í Portugal er útsett í umleið trýggjar vikur. Tjóðartingsvalið skuldi eftir ætlan verða seinast í mars, men nú er boðað frá, at valið skal haldað 25. apríl. Hetta er ársdagurin fyri hermanna kvettinum. Boðini komu ikki óvæntað, tí embætismenn og politikkarar hava fleiri ferðir sagt, at teir kunnu ikki verða lidnir við fyrireikingarnar til valið so skjótt sum ætlað.

Vil varðveita Bretland í EF

Vesturtýski uttanríkisráðharri hevur sagt, at land hansara av øllum alvi fer at virka fyri, at Bretland verður verandi í Felagsmarknaðinum. Á einum fundi í Vesturberlin, har ráðharrar úr ymsum europeiskum londum vóru til staðar, segði uttanríkisráðharri, at fer Bretland burtur úr Felagsmarknaðinum, so kann væntast, at onnur lond fara at gera tað sama.

Bannað flokkinum

Stjórnin í Pakistan hevur sett forboð fyri Awami-flokkinum, sum er størsti andstöðuflokkur í landinum. Í farnu viku var ein ráðharri myrður, og Ali Bhutto sigur, at kann ingar benda á, at samansvørgingar hava verið gjørdar

ímóti stjórnini og fólkinum. Hann segði, at andstöðuflokkar hava skipað fyri samansvørgjningi. Samstundis segði Ali Bhutto, at stjórnin fer at virka fyri at styrkja um fólkaræðið. Tíðindi úr Pakistan siga, at nógvir limir í Awami-flokkinum eru settir fastir.

Valevni

Henry Jackson, senatorur í USA, hevur boðað frá, at hann fer at royna at gerast valevni hjá demokratunum til forsetavalið har, sum verður næsta ár. Sovjetiska tildastovan TASS kom við einari atfinning at Jackson og segði hann at vera eitt amboð hjá zionistunum og teimum afturhaldsinnnaðu.

Jackson hevur fleiri ferðir funnist at amerikanska uttanríkispolitikkinum.

Kvotan sett ov høgt

— Kvotan fyri sildaveiðu í Norðsjónum varð sett ov høgt, skrivur tíðaritið hjá Norges Fiskerilag. Kvotan verður hesuferð sett til 488.000 tons við møguleikum at víðka hana meiri í tíðarskeiðinum 1. juli í fjør til 21. juni í ár. Hetta vóru 200.000 tons meiri, enn fiskifrøðingar mæltu til.

Stór gáva

Marus Al-Sharif, sheikur í Saudi-arabía, er hugaður fyri at gleða sonin við einari óvanligari gávu, skrivur eitt týskt blað. Hann ætlar at keypa soninum ein skansa í Texas.

Sonur hansara lærði til flogskipara í Texas, og hann vitjaði ofta skansan, har honum dámdi væl. Tí hevði tað verið ein góð gáva, sigur sheikurin.

Onassis sjúkur

Grikski ríkmaðurin, Aristotle Onassis, fekk friggjadagin víðgerð á amerikanska sjúka-

húsinum í Paris ímóti einari »alvarsligari influensu«. Tá Onassis kom til Paris, hevði hann konuna, Jacqueline, og dóttur hennara Kristínu, við sær. Læknarnir á sjúkahúsinum siga, at Onassis hevur víðgerð ímóti sjúku í vøddunum, sum hevur ávirkað hjartað, og samstundis hevur gjørt tað torførari hjá honum at anda.